

1.0 INDLEDNING	2
1.1 Emnebegrundelse	2
1.2 Problemformulering	2
Underspørgsmål	2
1.3 Metode	3
2.0 BEGRUNDELSER FOR SAMMENSPIL	3
2.1 Den ”ydre” samfundsmæssige kontekst.....	3
2.2 Sammenspil ud fra et dannelsesmæssigt aspekt	4
Sammenspil set med et materiale udgangspunkt	5
Sammenspil set med et formalt udgangspunkt	6
Sammenspil set med et kategorialt udgangspunkt	7
2.3 Sammenspil i forhold til skolens formål, faghæftet for musik	8
Skolens formål	8
Klare mål.....	9
2.4 ”Indre” begrundelser for sammenspil	9
Den sociale dimension	10
Den emotionelle dimension	10
2.5 Foreløbig opsamling	11
3.0 SAMMENSPIL I FOLKESKOLEN	12
3.1 Årsager til nedprioriteringen af sammenspil.....	12
3.2 Lærerens kvalifikationer	12
3.3 Forudsætninger for sammenspil.....	13
Musiklytning	13
Pulstræning	15
3.4 Indledende øvelser til sammenspil.....	15
3.5 Didaktiske overvejelser i forhold til sammenspil	17
Valg af indhold til undervisningen	17
Fysiske rammer.....	18
Problemet med at aktivere en hel klasse	18
Instrumenterne i sammenspil	19
Overvejelser vedrørende rollefordelingen	20
Færdiggørelse af produktet	21
4.0 UNDERVISNINGSMATERIALER.....	21
5.0 EKSEMPEL PÅ UNDERVISNINGSFORLØB I SAMMENSPIL	23
6.0 KONKLUSION OG PERSPEKTIVERING	24
LITTERATURLISTE.....	26

1.0 Indledning

Musik har været en stor del af min hverdag siden jeg for ca. 15 år siden startede på musikskolen.

Jeg har altid været fascineret af det musikken gør ved mennesker.

Min egen baggrund for at skrive denne opgave bygger på en bred erfaring med musikken gennem en årrække. Først i musikskoleregiet siden i semiprofessionelle bands som bassist og pianist og naturligvis gennem undervisning i folkeskolen. Gennem min musikalske løbebane har jeg desuden instrueret flere sammenspilshold samt et par kor i foreningsregi.

1.1 Emnebegrundelse

Motivationen bag nærværende opgave har i høj grad været at slå et slag for musikken i folkeskolen. Der ligger i tiden en tendens til at fokusere meget på de mere boglige kompetencer, hvorved et fag som musik ofte bliver kørt ud på et sidespor. Dette skyldes, efter min mening, at mange ikke har øje for de muligheder der ligger i faget. Dette udmønter sig i at faget nedprioriteres både på ministerielt niveau samt på den enkelte skole. Man har hørt om flere eksempler, hvor en lærer har fået tildelt en række musik timer for at få skemaet til at gå op. Dette er et udtryk for at nogle skoleledere ikke tildeler faget den seriøsitet det har krav på og ville, efter min mening, svare til at sætte en håndarbejds lærer til at undervise i fysik.

Problemet med at sætte en udefrakommende til at undervise i musik er, at det er en nødvendighed med en udbygget forståelse, ikke blot af musikkens virkemidler, men desuden hele det håndværksmæssige aspekt af undervisningen. Musik er bestemt ikke et let fag at undervise i, og specielt sammenspilsundervisningen volder en del problemer.

1.2 Problemformulering

Hvordan kan sammenspil i musikfaget bidrage til opfyldelse af folkeskolens overordnede formål og intentioner, og hvilke arbejdsmetoder/redskaber kan musiklæreren benytte for at gennemføre undervisningen i sammenspil?

Underspørgsmål

- Hvorfor sammenspil?
- Hvilke muligheder for personlig udvikling ligger der i disciplinen?
- Hvordan kan man, som musiklærer, tilrettelægge en tilfredsstillende undervisning i sammenspil?

- Hvorfor bliver sammenspil ofte nedprioriteret i folkeskolen?

1.3 Metode

For at besvare ovennævnte problemstilling, har jeg i det følgende valgt at tage udgangspunkt i hvorledes sammenspil kan bidrage til elevens dannelse og personlige udvikling. Dette belyses i afs. 2, hvor jeg vil behandle problemet, først fra en dannelsesteoretisk vinkel og dernæst fra en mere generel vinkel bestående af overvejelser vedrørende dannelsen af ”det hele menneske”.

Efterfølgende vil jeg bevæge mig ind på selve disciplinen i folkeskolen, og redegøre for hvordan jeg mener undervisningen kan tilrettelægges, samt hvilke problemfelter der eksisterer.

Jeg mener, der er 2 grundlæggende forudsætninger, der skal til for at sammenspillet kan fungere optimalt:

- At man lytter til hinanden
- At man har en nogenlunde sikker pulsfornemmelse

Efter jeg har gennemgået lytning og pulstræningen, vil jeg komme ind på nogle generelle overvejelser i forhold til sammenspil vedrørende, indholdsvalg, organiseringen, hvordan instrumenterne kan udnyttes, hvilke metoder man kan anvende for at aktivere en hel klasse,...

Dette munder ud i en analyse af nogle eksisterende materialer på området, samt et eksempel på et forløb af egen produktion.

Litteraturliste

- Brorup, Mogens, Hauge, Lene og Thomsen, Ulrik Lyager: Den nye psykologi håndbog. Gyldendal uddannelse 2000, 2. udg. 2. opl.
- Fredens Kirsten, Kirk Elsebeth: Musikalsk læring, Socialpædagogisk bibliotek 2001 1. udg., 1. opl.
- Jacobsen, Benny; Juul, Søren; Lauersen, Erik: Sociologi og modernitet (kap 2), Columbus 1998
- Hansen, Mogens: Intelligens og tænkning – en bog om kognitiv psykologi (kap 5), Åløkke 1998, 1. udg, 2. rev. opl.
- Imsen, Gunn: Lærerens verden, Tano Aschehoug 1999, 2. udg
- Jerlang, Espen og Jesper: Socialisering og Habitus, Munksgaard 1999, 1. udg, 5. opl.
- Kirk, Elsebeth (red.): Musik & pædagogik, Forlaget Modtryk 2000, 5. opl.
- Nielsen, Frede V.: Almen Musikdidaktik, Akademisk Forlag 1998, 2. udg.
- Undervisningsministeriet: Folkeskoleloven med bemærkninger, Kommunernes Landsforenings forlag, København 1998 3. udg., 1. oplag.
- Undervisningsministeriet: Klare mål i musik: <http://www.klaremaal.uvm.dk/>

Artikler

- Lyhne, Erik; Madsen, Michael: Mellem oplevelse og læring, Dansk Sang nr. 4 feb. 02/03, 54. årg., Folkeskolens Musiklærerforening.
- Sommer, Erik: Hold da kæft, hvor spiller de rent...!, Dansk Sang nr. 3 dec. 02/03, 54. årg., Folkeskolens Musiklærerforening.

Undervisningsmaterialer

- Andersen, Hans Bøgh: Syv bagateller, Folkeskolens Musiklærerforening 1999, 1. udg., 1. opl
- Jespersen, Jesper Gilbert: Syng og spil på øret 1, Folkeskolens Musiklærerforening 2002, 1. udg., 1. opl
- Lund, Preben: Rytmeposten, Folkeskolens Musiklærerforening 1991